

“mänt sammanträde besluta; dock med vilkor, att alla kända
 “inteckningshafvare blifvit, genom särskilda dem bevisligen del-
 “gifna kallelser, om sammanträdet underrättade; och varde sådan
 “auktion genom vederbörande myndighet förrättad.“

Stockholm den 27 Januari 1868.

O. Nilsson
 från Christianstads län.

N:o 318.

Af Herr Erik Ersson från Jemtlands län: Angående reorganisation af rikets förvaltande verk.

Frågan om en omfattande förändring af styrelseverken i vårt land är nästan lika gammal som den numera lyckligen lösta representationsfrågan, och har föranledt såväl vidlyftiga förhandlingar å riksdagarne som flera förslag af för detta ändamål förordnade Kongl. komitéer. Om således redan länge behovet af en genomgripande förändring af statsförvaltningen varit erkänd, så har detta behof i sednare tider blifvit ännu mera talande i följd af de betydelsefulla reformer, som på andra områden af samhällslifvet egt rum. Jag vill i detta hänseende blott erinra om, *dels* att genom de nya kommunal-författningarne ett betydande steg till kommunal sjelfstyrelse tagits, *dels* att handels- och näringsfriheten befriat Staten från mångahanda omsorger och bestyr, som ålago honom på den tiden, då han skulle utöfva ett småaktigt förmynderskap öfver medborgarnes enskilda verksamhet, *dels* att ett dylikt resultat är en verkan af den associationsanda, som i våra dagar sätter den enskilde i tillfälle att, genom sina krafters förening, utföra många allmännyttiga företag, som fordom endast statsmagten egde styrka nog att befordra, *dels* att en ojemförligt mera utbredd bildning och en starkare, alla samhällsklasser genomträngande lagbundenhet och en lifvigare känsla af det *allmänna* intressets upphöjdhed öfver och företrädesrätt framför alla enskilda intressen numera tillåta Sta-

ten att vida mindre, än förr, inblanda sig i och öfvervaka medborgarnes görande och låtande.

Dessa och dylika redan genomförda förändringar syfta, som hvar och en utan svårighet inser, derhän att låta medborgarne mer och mer *styra sig sjelfva*, i stället för att de tillföre af Staten betraktades stundom såsom fiender, som måste ängsligt *bevakas*, stundom såsom omyndiga barn, som måste vid hvarje deras steg *ledas och styras*.

En sådan Statens verksamhet, som man plägar beteckna med namnet centralisation och som utgör motsatsen till den sjelfstyrelse, till hvilken vår tid sträfvar, kan gerna erkännas hafva varit nyttig, ja nödvändig för sin tid. Om man betraktar den oreda och splittring, hvori samhället före Gustaf Wasas tid upplöstes, då den enskilde betydde allt, så långt hans magt sträckte sig, och Staten nästan intet, så kan man ej annat än medgifva att, så vida ej det hela skulle falla sönder, det var af nöden att statsmagten kom i tillfälle att tygla de stridiga intressen, som ställde den ena landsdelen, den ena samhällsklassen i harnesk mot den andra, samt att lära de enskilde respekt för det allmänna. Och till detta ändamål behöfves det öfver hela landet spunna nät af Kongliga embetsmän, som utgör en skapelse af 1600-talets samhällsarbete. Men de förhållanden, som då framkallade denna skapelse, de finnas ej till numera. Och derutaf följer, att en förvaltning, som passade för ett par århundraden sedan, nu bör förändras.

Till detta skäl kommer ett nytt, som väl nu, om någonsin bör behjertas, nemligen den tvingande nödvändigheten att iakttaga största möjliga sparsamhet med Statens tillgångar. Mängden af de förslag, som å riksdagarne blifvit väckta i denna riktning, visar nogsam, att man allmänt anser vår förvaltning onödigt vidlyftig och öfverdrifvet dyr. Att dessa förslag hittills rönt så ringa framgång, torde hufvudsakligen komma deraf, att de ej tagit frågan i dess helhet i betraktande, utan yrkat enstaka reformer, hvilka derföre syntys overkställbara. Härmed vill jag ej säga, att jag anser en allmän reorganisation af de högre styrelseverken och den lägre, under dem lydande förvaltningen kunna *med ens* verkställas; tvärtom tror jag, att sjelfva verkställigheten endast efterhand kan ega rum. Men den bör föregås af en allmän plan, som omfattar hela fältet, och som således utvisar huru den lucka, hvilken genom ett embetsverks indragning uppstår, skall fyllas, samt göromålen på andra fördelas eller, stundom, möjligen rentaf upphöra, såsom numera utgörande **blott** omsvep och formaliteter.

Det förslag jag går att framställa, hemtar ett ytterligare stöd af en bland de viktigaste å denna riksdag redan inträffade företelserna, nemligen Kongl. Maj:ts Proposition om ett nytt Regeringsdepartement för näringar och allmänna arbeten. I samma mån man är öfvertygad om den stora, allmänna vigten af en sådan organisation, derest den rätt genomföres, måste man önska, att allt sådant undanrödjes, som skulle förminska det åsyftade gagnet och sålunda sannolikt föranleda obenä-

genhet att besluta den nya betydliga utgift, som ifrågavarande inrättning skulle medföra. För dess framgång torde vara nödigt att man, innan denna grundlagsförändring kommer till afgörande, tagit i öfvervägande, i hvilken mån åtskilliga, särdeles kostsamma mellaninstanser, såsom t. ex. Väg- och Vattenbyggnads- samt Jernvägsbyggnads-styrelserna, Skogsstyrelsen, Öfverintendents-embetet kunde i sin nuvarande form upphöra, för att såsom byråer ingå i och förenas hos det nya departementet. Såsom Propositionen utvisar, hafva dessa och dylika frågor ej utgjort föremål för Kongl. Maj:ts undersökning, hvaraf torde kunna slutas, att Regeringen tagit för gifvet, att de under den tid, som återstår innan Propositionen kan grundlagsenligt afgöras, skulle genom folkrepresentationens initiativ komma under behandling.

Utom det redan anförda torde behovet af större *sammanhang och enhet* i förvaltningen utgöra ett ej oviktigt skäl för dess reformerande. Jag behöfver bland flera exempel endast åberopa de i en vid förra riksdagen väckt motion anförda olägenheterna af jernvägsförvaltningens splittring mellan tvänne med hvarandra sidordnade styrelser. Liknande förhållanden äga rum äfven på andra områden: ökad långsamhet och ökad kostnad torde ofta vara de minst ledsamma följderna af bristen på enhet i statsförvaltningen.

Emedan jag öfvertygats, att vårt nutida samhällsskick i följd af sin egen natur kräfver en förenklad förvaltning; att det oafvisliga behovet af den strängaste sparsamhet med statsmedlen påkallar en betydlig indragning af embeten och tjänster; att förvaltningens mera regelbundna och snabbare gång förutsätter större enhet och samband mellan dess organer, så hade jag, då öfvertygelsen härom synes vara allmänt delad i landet och då de komitéer, som hittills behandlat detta ämne, ej ledt till åsyftadt resultat, tänkt mig med denna motion föreslå,

att ett särskildt Utskott måtte tillsättas, för att taga i öfvervägande och till Kamrarne inkomma med förslag rörande förvaltningens reorganisation; men eftersom, med anledning af en i samma ämne inom denna Kammare af Herr Björck väckt motion, ett särskildt Utskott blifvit beslutadt, anhåller jag, att denna min motion måtte till samma särskilda Utskott remitteras.

Stockholm den 27 Januari 1868.

Erik Ersson

i Sanna.